

ЗМІНИ АКЦЕНТНО-ДЕРИВАЦІЙНИХ ТИПІВ ПРЕФІКСАЛЬНО-СУФІКСАЛЬНИХ ПРИСЛІВНИКІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Висвітлено питання про акцентно-дериваційні типи прислівників в українському мовознавстві. Виокремлено такі акцентно-дериваційні типи префіксально-суфіксальних прислівників, як: кореневий та флексійно-кореневий. Розроблено методику дослідження акцентно-дериваційних типів префіксально-суфіксальних прислівників в сучасній українській мові. Визначено особливості акцентуації префіксально-суфіксальних прислівників у межах словотвірної пари. Проаналізовано зміни акцентно-дериваційних типів префіксально-суфіксальних прислівників в українській мові. Подано історичний коментар до змін у наголосі префіксально-суфіксальних прислівників. Установлено, що акцентно-дериваційні типи аналізованих словотвірних пар не є первісними. З'ясовано, що зміни акцентно-дериваційних типів префіксально-суфіксальних прислівників зумовлені занепадом редукованих, а також рецесією наголосу.

Ключові слова: прислівники; акцентуація; акцентна парадигма; акцентно-дериваційний тип; наголос.

В українському мовознавстві дослідженню акцентуації повнозначних частин мови приділяється належна увага. Серед них можна відзначити праці Л. Булаховського, З. Веселовської, В. Скляренка, В. Винницького, В. Гальчук, І. Гальчука, К. Іваночка, А. Зинякової, В. Желязкової, К. Тішечкіної, С. Пономаренка. З-поміж досліджень, присвячених наголосенню прислівників, варто зазначити про праці В. Винницького, К. Іваночка, В. Гальчук. Вони великою мірою висвітлюють питання акцентуації згаданого класу слів, проте системний аналіз змін, які відбувалися в лексико-граматичному класі прислівників в аспекті еволюції акцентно-дериваційних типів потребують особливої уваги.

Префіксально-суфіксальні відіменникові прислівники, які охоплюють значну кількість похідних адвербіальних утворень, мають префіксальну, кореневу та суфіксальну акцентуацію.

Акцентно-дериваційний тип К становлять такі відсубстантивні утворення: *довѣрху* ← *верх* (Погр. ОС, 171), *довіку* ← *вік* (Погр. ОС, 171), *надвѣри* ← *двѣр* (Погр. ОС, 351), *докупи* ← *купа* (Погр. ОС, 173), *збоку* ← *бік* (Погр. ОС, 228), *ззаду* ← *зад* (Погр. ОС, 235). Прислівник *довѣрху* походить від іменника *ѣ-основи* – *вѣрхъ [Stang 1957: 81; Kiparsky 1962: 88; Иллич-Свитыч 1963: 146; Дыбо 1981: 21; Колесов 1972: 180; Зализняк 1985: 134; Скляренко 1998: 120], який у праслов'янській мові належав до окситонованої а. п. і характеризувався флексійною акцентуацією, у тому числі у формі родового однини – *вѣрхъ. Аналізована лексема являє собою адвербіалізовану конс-

трукцію прийменника *дѣ і форми род. одн. * *вѣрхъ*. Проте у праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменників із відмінковими формами іменників, початкова флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з відтягуванням наголосу на початковий склад. Відтягування наголосу на попередні склади можна пояснити природою низхідної інтонації, яка не дозволяла наголосу посідати якесь інше місце в слові, крім початкового складу, де необхідна висота тону забезпечувалася раптовим скороченням голосових зв'язок у паузі перед початком слова. У праслов'янській мові словотвірна пара *дѣ *вѣрху* ← *вѣрхъ* належала до акцентно-дериваційного типу ФП. За свідченням Чудівського Нового Завіту – давньоруської пам'ятки пізнього періоду – напівадвербіалізована конструкція (прийм. + род. одн. ім.) *до верху* (ЧНЗ, с. 28) характеризувалася флексійною акцентуацією. У давньоруській мові словотвірна пара *до верху* ← *верх* становила акцентно-дериваційний тип КФ.

У староукраїнській мові аналізована форма характеризувалася флексійною акцентуацією *верха* (Бар., с. 142 зв.), *до верха* (Остр. б., 37, 147, 157 зв. – двічі; Рад., с. 170), *до верху* – прислівник (Книж., с. 92) [32, с. 206]. У цей же період, а також у південно-західних говорах української мови спостерігається варіативне наголосення форми род. одн. іменника *верх* та похідних прислівникових утворень: *з верху* (Гал., с. 174; Рад. с. 280; Книж., с. 58). Це означає, що поступово в згаданий період витворювався сучасний український наголос, який, урешті-решт, маємо в сучасній українській мові: *довѣрху* (Погр. ОС, 171).

Як бачимо, акцентно-дериваційний тип аналізованої словотвірної пари не є первісним, оскільки зазнав таких змін: у праслов'янській мові – акцентно-дериваційний тип ФП, у давньоруській мові – акцентно-дериваційний тип КФ, у староукраїнській мові – акцентно-дериваційний тип Ф, пізніше – К, нарешті, у сучасній українській мові – акцентно-дериваційний тип К. Прислівник *довіку* походить від іменника δ -основи – *věкъ [Булаховський IV 1980: 399; Stang 1957: 73; Дыбо 1981: 82; Колесов 1972: 132; Зализняк 1985: 137; Скляренко 1998: 111], який у пізньопраслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався як кореневою, так і флексійною акцентуацією, у тому числі у формі родового однини.

Відсубстантивний прислівник являє собою адвербіалізовану конструкцію прийменника *do і форми род. одн. *věka. У праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменників із відмінковими формами іменників, флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з рецесією наголосу на початковий склад. У праслов'янській мові словотвірна пара *dō věka ← věкъ належала до акцентно-дериваційного типу КП.

У староукраїнській мові відсубстантивний прислівник *довіку* характеризувався префіксальною акцентуацією, але вже поряд з цим виступала форма з наголошеним коренем, яка дуже швидко витіснила первісну і закріпилася в сучасній українській мові: до вѣка (Остр. б., 30 зв., 98 зв., 123 зв., 124 зв. – двічі, 129, 134, 134 зв. – двічі, 141 зв., 155 зв. та ін.; Отпис, 6/1 зв.; Св., 42), о́т вѣка (Остр. б., 229 зв.), довѣ́ка (Гал., 19 зв.), до вѣ́ка (Бар., 249, 338 зв., 454 зв.), довѣ́ка (Бар., 301), до вѣ́ка (Рад., 380, 561, 783; Синопс., 178; Тупт., 17) [20, с. 134]. У староукраїнській мові ця словотвірна пара мала акцентно-дериваційний тип КП або К. Усе це свідчить про те, що поступово в згаданий період витворювався сучасний український наголос, який, нарешті, маємо в українській мові: *дові́ку* ← *ві́к* (Погр. ОС, 171).

Акцентно-дериваційний тип аналізованої словотвірної пари не є первісним. Він зазнав таких змін: у праслов'янській мові – акцентно-дериваційний тип КП, у староукраїнській мові – акцентно-дериваційний тип КП та К, у сучасній українській мові – акцентно-дериваційний тип К. Лексема *надвóри* походить від іменника δ -основи – *dvoгъ [Булаховський II 1977: 354; Stang 1957: 71; Иллич-Свитыч 1963: 124; Дыбо 1981: 21, 69, 146; Колесов 1972: 112; Булатова 1975: 81–82; Зализняк 1985: 134; Скляренко 1998: 101], який у праслов'янській мові належав до окситонованої а. п. і характеризувався флексійною акцентуацією, у тому числі у формі місцевого відмінка однини. Аналізований відсубстантивний прислівник являє собою адвербіалізовану конструкцію прийменника *na і форми місц. одн. *dvoгѣ. Але у праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменників із відмінковими формами іменників, початкова флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з відтяганням наголосу на попередній склад. Очевидно, рецесія наголосу відбувається через те, що іменник *двiр*, який, отримавши флексію -у в род. в. одн., змінив акцентуацію цієї форми з флексивної на кореневу,

а за формою род. одн. нерідко вирівнювали свою акцентуацію й інші відмінкові форми однини [20, с. 113]. У праслов'янській мові словотвірна пара *na dvoгѣ ← dvoгѣ належала до акцентно-дериваційного типу Ф.

У староукраїнській мові аналізована лексема *теж* характеризувалася флексійною акцентуацією: на двoрѣ (Бер., 24; Рад., 50, 66, 168, 565) і в двoрѣ (Бар., 32, 160, 400 зв.) [20, с. 113]. У найдавніших українських пам'ятках відіменниковий прислівник *надвóри* становив акцентно-дериваційний тип Ф. Це дає підстави стверджувати, що поступово в згаданий нами період витворювався сучасний український наголос, який маємо в сучасній українській мові: *надвóри* ← *двiр* (Погр. ОС, 351).

Акцентно-дериваційний тип словотвірної пари не є первісним, тому що відбулися певні зміни, а саме: у праслов'янській мові – акцентно-дериваційний тип Ф, у староукраїнській мові – акцентно-дериваційний тип Ф, згодом – акцентно-дериваційний тип К, у сучасній українській мові – акцентно-дериваційний тип К.

Прислівник *доку́пи* походить від іменника $\bar{a}$ -основи – *k'ура [Булатова 1975: 73; Скляренко 1998: 93], який у праслов'янській мові належав до баритонованої а. п. і характеризувався кореневою акцентуацією, у тому числі у формі родового відмінка однини. Аналізована лексема являє собою адвербіалізовану конструкцію прийменника *do і форми род. одн. *k'уру. У праслов'янській мові прислівник *do k'уру належав до акцентно-дериваційного типу К.

У староукраїнській мові аналізована форма також характеризувалася кореневою акцентуацією: *до ку́пы* (Рад., 557, 717), *доку́пы* (Книж., 28, 34, 80, 90, 97) [9, с. 13]. Таким чином, у староукраїнській мові відсубстантивний прислівник *доку́пи* належав до акцентно-дериваційного типу К. Це означає, що витворився сучасний український акцентно-дериваційний тип, який маємо в сучасній українській мові: *доку́пи* ← *ку́па* (Погр. ОС, 173). Зважаючи на вищезазначене, акцентно-дериваційний тип аналізованої словотвірної пари є первісним, оскільки праслов'янська та староукраїнська мови зафіксовані з акцентно-дериваційним типом К, який функціонує в сучасній українській мові. Лексема *збо́ку* походить від іменника δ -основи – *bōкъ [Kiparsky 1962: 50; Колесов 1972: 13; Зализняк 1958: 137; Основи 1990: 193; Скляренко 1998: 108], який у праслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався як кореневою, так і флексійною акцентуацією, у тому числі у формі родового відмінка однини. Відсубстантивний прислівник являє собою адвербіальну конструкцію прийменника *zъ і форми род. одн. bōka. Проте в праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменників із відмінковими формами іменників, флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з рецесією наголосу на початковий склад. Отже, у праслов'янській мові словотвірна пара *zъ bōka ← bōka належала до акцентно-дериваційного типу К. У найдавніших акцентованих пам'ятках прислівник *збо́ку* характеризувався кореневою акцентуацією: *в бо́ку* (Гал., 121; Бар., 462; Тупт., 101 зв.), *на бо́ку* (Рад., 199), *з бо́ку* (Бер., 240, 464; Рад., 104 – двічі; 347; Рад. Н., 34, Кл., 79, 179) [20, с.

133]. За словами В. Складенка, коренева акцентуація іменника *бок* властива деяким українським говорам (переважно південно-західним), зумовлена впливом відповідних непохідних слів (*бік*, род. *бо́ку*) [20, с. 393]. Як бачимо, коренева акцентуація відсубстантивного прислівника *збо́ку* є давньою. Це означає, що в зазначений нами період творився сучасний український наголос, який маємо в сучасній українській мові: *збо́ку* (Погр. ОС, 228). Наведені аргументи дають можливість стверджувати, що акцентно-дериваційний тип аналізованої словотвірної пари є первісним: у праслов'янській мові – акцентно-дериваційний тип К, у староукраїнській мові – акцентно-дериваційний тип К, у південно-західних говорах – акцентно-дериваційний тип К, нарешті, у сучасній українській мові – акцентно-дериваційний тип К. Аналізована лексема *зза́ду* походить від іменника δ -основи – *z'adъ [Дыбо 1981: 155; Складенко 1998: 105], який у праслов'янській мові належав до баритонованої а. п. і характеризувався динамічним наголосом на корені. Відсубстантивний прислівник *зза́ду* являє собою адвербіалізовану конструкцію прийменника *zъ і форми родового відмінка однини z'ada. У праслов'янській мові словотвірна пара *zъ z'ada ← z'ada належала до акцентно-дериваційного типу К. У найдавніших акцентованих пам'ятках відсубстантивний прислівник *зза́ду* характеризувався кореневим акцентно-дериваційним типом: *съза́ду* (Остр. б., 31 зв., 6, 145 зв.), *зза́ду* (Єв., 142), *з за́ду* (Бер., 245) і *зза́ду* (Бер., 472), *зза́ду* (Рад., 373), *зза́ду* (Книж., 22) [9, с. 67]. У староукраїнській мові аналізована лексема належала до кореневого акцентного типу. Коренева акцентуація аналізованої словоформи є первісною. Акцентно-дериваційний тип К функціонував у праслов'янській та староукраїнській мові. Сучасна українська мова успадкувала давній кореневий наголос прислівника *зза́ду* ← *зад* (Погр. ОС, 235).

Акцентно-дериваційний тип ФК становлять такі відсубстантивні прислівники: *вго́ру* ← *гора́* (Погр. ОС, 175), *взі́мку* ← *зимá* (Погр. ОС, 73), *впо́ру* ← *пора́* (Погр. ОС, 124), *вові́ки* ← *вікі́* (Погр. ОС, 103). Аналізована лексема *вго́ру* походить від іменника $\bar{a}$ -основи – *gorá [Stang 1957: 61; Kiparsky 1962: 199; Дыбо 1981: 157; Колесов 1972: 42; Зализняк 1985: 138; Складенко 1998: 99], який у праслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався як кореневою, так і флексійною акцентуацією, у тому числі у формі знахідного відмінка однини. Відсубстантивний прислівник являє собою адвербіальну конструкцію прийм. *въ і форми знах. одн. *gorǫ. Проте у праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменника із відмінковою формою іменника, флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з відтягуванням наголосу на попередній склад. У праслов'янській мові аналізована словотвірна пара *въ gorǫ ← gorǫ належала до акцентно-дериваційного типу К. У староукраїнській мові відсубстантивний прислівник *вго́ру* функціонував як з кореневою акцентуацією, так і з флексійною: *в го́ру* (Остр. б., 5, 25 зв., 32, 98; Єв., 76, 86; Тр., 69 зв.; Бер., 318; Рад., 216; Тупт., 63; Кл., 116, 223, *в го́ру* (Остр. б., 119, 130, 136, 140, 171, 225; Остр. зб., 209; Бер., 24; Т. 3., 110; Гал.,

232 зв.; Бар., 325 зв., Тупт., 32, 98 зв.) [20, с. 56]. Це означає, що в зазначений нами період витворювався сучасний український акцентно-дериваційний тип ФК, який маємо в сучасній українській мові: *вго́ру* ← *гора́* (Погр. ОС, 175). Акцентно-дериваційний тип зазначеної словотвірної пари зазнав таких змін: у праслов'янській мові – акцентно-дериваційний тип К, у староукраїнській мові – акцентно-дериваційний тип К та Ф, згодом – акцентно-дериваційний тип ФК, у сучасній українській мові – акцентно-дериваційний тип ФК.

Прислівник *впо́ру* походить від іменника $\bar{a}$ -основи – *porá [Kiparsky 1962: 200; Колесов 1972: 43; Зализняк 1985: 138; Складенко 1998: 99], який у праслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався флексійною акцентуацією, у тому числі у формі знахідного відмінка однини. Відсубстантивний прислівник являє собою адвербіальну конструкцію прийм. *въ і форми знах. одн. porǫ. Проте в праслов'янській мові, коли розпочався процес адвербіалізації прийменника із відмінковою формою іменника, флексійна акцентуація була втрачена у зв'язку з відтягуванням наголосу на попередній склад. У праслов'янській мові аналізований прислівник *въ porǫ належав до акцентно-дериваційного типу ФК.

У лексикографічних джерелах української мови відсубстантивний прислівник *впо́ру* (Голоск., 66) функціонує з акцентно-дериваційним типом ФК. Це означає, що в зазначений нами період творився сучасний український наголос, який маємо в сучасній українській мові: *впо́ру* ← *пора́* (Погр. ОС, 124).

У праслов'янській мові відсубстантивний прислівник *впо́ру* функціонував з акцентно-дериваційним типом К, у говорах української мови – з акцентно-дериваційним типом ФК, у сучасній українській мові маємо акцентно-дериваційний тип ФК.

Аналізована лексема *взі́мку* походить від іменника $\bar{a}$ -основи – *zimá [Булаховський V 1983: 468; Stang 1957: 61; Kiparsky 1962: 202; Иллич-Свистыч 1963: 101; Дыбо 1981: 24; Колесов 1972: 38; Зализняк 1985: 138; Складенко 1998: 100], який у праслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався кореневою акцентуацією, у тому числі у формі знахідного відмінка однини. Відсубстантивний прислівник являє собою адвербіалізовану конструкцію прийменника *въ і форми знах. одн. *zimǫ. У праслов'янській мові словотвірна пара *въ zimǫ ← zimǫ належала до акцентно-дериваційного типу К.

Лексикографічні джерела української мови засвідчують кореневу акцентуацію аналізованого відсубстантивного прислівника: *взі́мку* (Желех., 205). Це свідчить про те, що в згаданий нами період витворювався сучасний український наголос, який маємо у сучасній українській мові: *взі́мку* (Погр. ОС, 73).

У праслов'янській мові відсубстантивний прислівник *взі́мку* функціонував з акцентно-дериваційним типом К, у говорах української мови – з акцентно-дериваційним типом ФК, у сучасній українській мові маємо акцентно-дериваційний тип ФК.

Лексема *вові́ки* походить від іменника δ -основи – *vǫkъ [Булаховський IV 1980: 399; Stang 1957: 73; Дыбо 1981: 82; Колесов 1972: 132; Зализняк 1985:

137; Скляренко 1998: 111], який у пізньопраслов'янській мові належав до рухомої а. п. і характеризувався флексійною акцентуацією, у тому числі у формі називного відмінка множини. Аналізований прислівник являє собою адвербіальну конструкцію прийменника *vo і форми наз. відм. мн. věki. У праслов'янській мові словотвірна пара *vo věki ← věki належала до акцентно-дериваційного типу ФК.

У староболгарській мові відсубстантивний прислівник *вовіки* функціонував з кореневою акцентуацією: *вовіки* (Остр. б., 155 зв.), *во вѣки* (С. Зиз., 164, 190), *вовѣки* (Єв., 88, 273 зв., 279 зв.; Гал., 24, 47 зв., 288; Рад., 293). У говорах української мови аналізована лексема зафіксована з кореневим наголосом: *вові́ки* [20, с. 95]. Це свідчить про те, що в згаданий період

творився сучасний український акцентно-дериваційний акцентний тип, який маємо в сучасній українській мові: *вові́ки* ← *ві́ки* (Погр., 103).

Акцентно-дериваційний тип аналізованої словотвірної пари зазнав певних змін, а саме: у праслов'янській мові – акцентно-словотвірний тип ФК, у староболгарській – акцентно-словотвірний тип К, згодом – акцентно-дериваційний тип ФК, у сучасній українській мові – акцентно-словотвірний тип ФК.

Таким чином, наголошування аналізованих лексем, утворених афіксальним способом, не є первісним. Зміни акцентно-дериваційних типів префіксально-суфіксальних прислівників передусім зумовлені занепадом редукованих, рецесією наголосу та впливом діалектів.

Список використаних джерел

1. Булаховський Л. А. Український літературний наголос (характеристика норми) / Л. А. Булаховський. – К. : Наукова думка, 1977. – Т. 2. – 631 с. – (Українська мова).
2. Веселовська З. М. Наголос у східнослов'янських мовах початкової доби формування російської, української та білоруської націй (кінець XVI – початок XVIII століть) / З. М. Веселовська. – Х. : Видавництво Харківського університету, 1970. – 163 с.
3. Винницький В. М. Українська акцентна система: становлення, розвиток / В. М. Винницький. – Львів : Біблос, 2002. – 578 с.
4. Гальчук В. Історія акцентуації відіменникових прислівників в українській мові: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / В. Гальчук. – К., 1996. – 125 с.
5. Дыбо В. А. Славянская акцентология: Опыт реконструкции системы парадигм в праславянском / В. А. Дыбо. – М. : Наука, 1981. – 272 с.
6. Желязкова В. В. Наголошення прикметників, займенників, числівників та прислівників в «Енеїді» : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10. 02. 01 «Українська мова» / В. В. Желязкова. – К., 2001. – 19 с.
7. Зализняк А. А. От праславянской акцентуации к русской / А. А. Зализняк. – М. : Наука, 1985. – 428 с.
8. Зинякова А. А. Наголошення іменників в «Енеїді» І. Котляревського: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 02. 01 «Українська мова» / А. А. Зинякова. – К., 1997. – 23 с.
9. Иллич-Свитыч В. М. Именная акцентуация в балтийском и славянском: Судьба акцентуац. Парадигм / В. М. Иллич-Свитыч. – М. : Изд-во АН СССР, 1963. – 179 с.
10. Скляренко В. Г. Історія українського наголосу / В. Г. Скляренко. – К. : Наукова думка, 2006. – 709 с.
11. Скляренко В. Г. Праслов'янська акцентологія / В. Г. Скляренко. – К. : Укр. книга, 1998. – 342 с.

А. А. Томина,

Черноморский национальный университет им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

ИЗМЕНЕНИЯ АКЦЕНТНО-ДЕРИВАЦИОННЫХ ТИПОВ ПРЕФИКСАЛЬНО-СУФФИКСАЛЬНЫХ НАРЕЧИЙ В УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ

Освещены вопросы о акцентно-деривационных типах наречий в украинском языкознании. Разработана методика исследования акцентно-деривационных типов префиксально-суффиксальных наречий в современном украинском языке. Определены особенности акцентуации префиксально-суффиксальных наречий в пределах словообразовательной пары. Проанализированы изменения акцентно-деривационных типов префиксально-суффиксальных наречий в украинском языке. Предоставлен исторический комментарий к изменениям в акцентуации префиксально-суффиксальных наречий. Установлено, что акцентно-деривационные типы анализируемых словообразовательных пар не являются первоначальными. Выяснено, что изменения акцентно-деривационных типов префиксально-суффиксальных наречий прежде всего обусловлены падением редуцированных, а также рецессией ударения.

Ключевые слова: наречия; акцентуация; акцентная парадигма; акцентно-деривационный тип; ударение.

А. А. Томина,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

ACCENT-DERIVATIVE TYPES OF PREFIX-SUFFIX ADVERBS CHANGES IN UKRAINIAN LANGUAGE

In recent years, researchers have become increasingly interested in accentuation and its different types. The article shows how accent-derivative types of adverbs in prefix-suffix derivation change. One of the most important aspects of this research is comparative and historical method of analyses in derivative words pairs. The article concludes that praslavic language and historical manuscripts influence the development of accent-derivative types of ad-

verbs. The methodology proposed in this article can open up a new ground for investigating accent types in other parts of speech.

The paper implies a number of practical recommendations to get the result such as: highlight the issue to accent-derivative types of adverbs in the modern Ukrainian language; develop a methodology for the research accent-derivative types of prefix-suffix adverbs in Ukrainian language; determine the peculiarities of prefix-suffix adverbs accentuation within derivative pair; analyze the changes of accent-derivative types of prefix-suffix adverbs in Ukrainian language; provide historical comment to changes in accentuation of prefix-suffix adverbs.

Key words: adverbs; accentuation; accentual paradigm; accent-derivative type; stress.

© Томіна О. О., 2017

Дата надходження статті до редколегії 09.05.17